СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 111. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 14-го травня 1938. No. 111. Jersey City, N. J., Saturday, May 14, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свобода"і BErgen 4-0237. — Бар. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. 4-0807. — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕС ОДОБРИВ "ПОМП-ПРАЙМІНГ"

ВАШИНГТОН. — Конгрес значною більшістю голосів переголосував проект Рузвелта, званий „помп-праймінг", на основі якого уряд дістане право витратити коло пять біліонів долярів на боротьбу з безробіттям. За проект голосували 329, а проти 70. Над цим проектом велася довший час палка дискусія, в якій було чимало голосів, що осуджували цей проект. Та коли прийшло до голосування, то значна більшість таки пішла за проектом. Цікаве те, що навіть поважне число републиканів голосувало за той проект.

ГЮЗ НАКЛИКАЄ ЗА СОВІСНИМИ СУДДЯМИ.

ВАШИНГТОН. — Перед американським інститутом права голова найвищого суду, Гюз, сказав, що американська суспільність повинна наглядати за тим, щоб у склад суддів входили чесні, здібні і характерні люди. Він також казав, що щоб таких людей дістати, мусить про те подбати в першій мірі публика, яка суддів вибирає. Далі мусять дбати про те вищі власті, які ставлять вибраного суддю на належне місце; вкінці мусить дбати правнича лава, яка повинна слідкувати за фаховим вишколенням суддів. На зборах тогож інституту відчитано лист президента Рузвелта, в якім говорилося, що „в наших днях ми знов перелицьовуємо нашу леґальну фільософію, щоб відповідати потребам нашого народу і духові наших інституцій".

ОДНІ ГОЛОДУЮТЬ, ІНШІ КИДАЮТЬСЯ ДАРАМИ БОЖИМИ.

НАЯК (Ню Йорк). — Родини, що є на супільній піддержці в містечку Оренджтавн, останніми часами дістають стільки харчів від допомогового бюра, що їх діти кидаються на вулиці каліфорнійськими помаранчами найкращої якости. Коли дотичні круґи втрутилися в це, голова допомогового бюра, сказав, що в останніх часах їх бюро дістає стільки харчів від уряду, що він мусів потроїти порцію для кожної безробітної родини, щоб харч не псувався на складах. Він також зазначив, що пару разів звертався до вищих допомогових властей, щоб не присилилали стільки харчів, бо безробітні стільки не потребують, але йому навіть не відповіли на лист, а харчі далі присилають.

І ВЯЗНІ ПІШЛИ НА СИДЯЧИЙ СТРАЙК.

САН КВЕНТІН (Каліфорнія). — Вязні відомої американської тюрми в Сан Квентін пішли на сидячий страйк і не хотіли по тюремних варстатах нічого робити. Домагались вони довшої полудневої перерви в праці. Та по пятьох годинах сидячого страйку, коли власти обіцяли їм, що за той страйк їх не будуть карати, вони взялися знов до праці.

ПІДОЗРІВАЮТЬ НІМЦІВ У СПРОБІ БРАЗИЛІЙСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Бразилійська влада серед соток арештованих інтеґралістів, що то пару днів тому хотіли збройним способом захопити владу, арештувала також пятьох урядовців одного німецького банку. Уряд підозріває, що цей переворот піддержувала Німеччина. В домах арештованих поліція знайшла велику скількість німецької зброї. Та представник Німеччини заявив, що в тому нема нічого дивного, бо німецька зброя в Бразилії є дуже популярна, бо вона значно дешевша від іншої зброї. Тому не диво, що й інтеґралісти засоблялися німецькою зброєю.

СТАНОВИЩЕ АМЕРИКИ В СПРАВІ ЕТІОПІЇ.

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції секретар Гол заявив, що в справі Етіопії становище Америки є цілком незмінене. Америка далі стоїть на становищі цілковитої невтральности з одного боку, а на засаді пошанування міжнародніх договорів з другого. Тим Гол дав до зрозуміння, що Америка не визнає підбою Етіопії навіть тоді, колиб це зробили всі европейські держави.

ЗРІСТ КАТОЛИЦИЗМУ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Офіційний католицький показник говорить, що в теперішню пору в цілій Америці, включаючи Гаваї й Аляску, є 21 і пів міліона католиків. Католицизм в Америці стало зростає. Нині є чотири міліони більше католиків, ніж їх було в 1918 році. В останньому році число зросло на пів міліона.

МЕКСИКО ХОЧЕ ПЛАТИТИ ЗА СКОНФІСКОВАНІ КОМПАНІЇ.

МЕКСИКО СИТІ. — Мексиканський президент Карденас заявив, що мексиканський уряд цілий час був готов заплатити за американські й англійські сконфісковані нафтові компанії. Але зпочатку він хотів платити нафтою, а компанії відмовились. Тепер уряд заплатить грішми, коли дійде до порозуміння з компаніями.

ТРАГІЧНІ НАСЛІДКИ БУДІВЕЛЬНИХ КАТАСТРОФ.

З невияснених причин вибух один з набоїв підчас будови дороги в Югославії. Від вибуху обсунулися великі звалища землі і придавили кільканацять робітників. Три особи згинули, три важко ранені, а число лекше ранених дуже велике. У Блейкпул в Англії завалився підчас будови будинок касина. Під звалищами згинули три робітники, два легко ранені.

ЗА НАМАГАНЕ ВБИВСТВО МАТЕРИ.

16-літня Софія Павлюк, служниця у Львові, видала в руки поліції свого батька Стефана, який приїхав до неї до Львова з Ходерковець пов. Мостиська. Поліція арештувала С. Павлюка і ствердила, що він дійсно важко поранив свою жінку, а опісля втік до Львова до своєї доньки. Важко ранену Павлюкову відвезли до шпиталю.

БОРЦІ ТАК СПЛЕЛИСЯ, ЩО НЕ МОГЛИ РОЗПЛЕСТИСЯ.

Пара борців в Монтреалі так була сплелася, що не могла розплестись, і треба було брати їх до шпиталю та масажувати оливою, щоб їх розділити. Боролися Анрі Діфрен, 33-літній монтреалець, і Мямору Ночуґе, ніпонець. Вони боролися лише короткий час, коли Діфрен схопив ніпонця між ноги, як кліщами. Ніпонець зробив з ним те саме. Вони вертілися по полотні і скотилися на підлогу. Та замісць тоді розірватися, дістали корчі в ногах і заревіли з болю. Прислуга не могла їх розірвати і менаджер здогадався покликати шпиталь до помочі. Їх винесено сплетених на ношах.

ЖИВ ТРИ РОКИ ЗА ГРОШІ НАРЕЧЕНОЇ.

На днях розглядав Найвищий Суд у Варшаві ось-таку цікаву справу. Кілька років тому приїхав до Варшави лікар Б., щоб зностріфікувати свій закордонний лікарський диплом. У Варшаві пізнав панну Г., якої батьки згодилися виплачувати свому майбутньому зятеві 300 зл. місячно та давати одіння аж до осягнення диплому. Крім того по шлюбі зять мав дістати великий посаг. Молодий лікар не спішився з ностріфікацією свого диплому, опинившись у дуже добрих матеріяльних умовинах. Вкінці по трьох роках зірвав з нареченою — мовляв — характерами не згоджуються з собою. Тому мама панни Г. написала письмо до лікарського виділу університету з закидами, що лікар допустився неетичного вчинку. Тому, що виділ зажадав вияснень від молодого лікаря, він вніс акт обвинувачення проти панни Г. до суду за зневагу. Городський суд засудив її на 2 тижні арешту, але окружний суд переслухав свідків, які обтяжили лікаря Б., кажучи, що він поводився як джиґун та обманець, і увільнив панну Г. З черги справа опинилася в Найвищому Суді, який затвердив присуд окружного суду.

МАНЕВРИ ЛІТАКІВ НАД НЮ ЙОРКОМ.

Щоб дати мешканцям великого міста поняття про вагу літаків для оборони міст перед нападом з повітря, літаки з 20. летничої шкадрони армії виконали над Манґетеном маневри, підчас котрих вони немовби гналися за втікаючими бомберами.

НЕВІДОМА ПОШЕСТЬ У САМБІРСЬКОМУ ПОВІТІ.

В селах Кульчиці Шляхотські та Кульчиці Рустикальні, віддалених 5 км. від Самбора, появилася пошесть невідомої недуги. Занедужало двацятькілька осіб, старших і дітей, у яких лікарі ствердили прояви якоїсь мізкової недуги, але не можуть її докладно означити. Недужих примістили в пошесному відділі загального шпиталю у Самборі. У звязку з цією пошестю припинили навчання у школах, замкнули крамниці та прилюдні льокалі та спеціяльним кордоном сторожі відтяли комунікацію цих сіл з містом і сусідніми селами. На загрожений терен виїхала дезинфекційна колюмна.

ДЛЯ БАТЬКІВЩИНИ.

Успішну акцію у збросенні батьківщини веде молодь у Фінляндії. В „тижні оборонности держави" кількасот студентів і шкільна молодь переводили м. ін. масово збірку старого заліза: в двох перших днях зібрали понад 500 тон старого заліза. Академічна молодь задумує закупити за зібрані гроші літаки для студентських організацій.

ВІЛЛІ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

Німецький фронт приступив до реалізації велитенської будівельної програми з сумою 1 міліярда марок. Ця програма передбачає в першій черзі будову мешкальних кольоній і малих віль для робітників. Данціґ підготовляє помешкання для великої скількости дітей з Австрії, що в найближчому часі приїдуть на відпочинок. Найбільше дітей приїде в серпні і в вересні ц. р.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ПІДПАЛИВ ПОМЕШКАННЯ.

В центрі Варшави при вул. Гожій божевільний порубав меблі у свому помешканні на пятому поверсі і підпалив їх. Опісля зліз по ґзимсі до сусіднього помешкання і забарикадувавсь у кухні. Пожежна сторожа вгасила вогонь, а божевільного обезвладнила, виважививши двері.

ПАЧКУВАЛИ ЗОЛОТО.

Велику аферу пачкування золота і нелеґальної торговлі викрила слідча влада в Букарешті. В афері замішані два міністри і багато фінансістів. Слідство виявило, що директор бюра т-ва спальних вагонів у Румунії, Флявтян, який перебуває тепер у Парижі, зорганізував при допомозі директора банку Ґарлестеану нелеґальний скуп і вивіз золота з Румунії. Аґенти банку скуповували золоті монети і переховували їх у помешканні бувшого міністра справедливости, Ксенія. Золото за кордон перепачковував син бувшого реґента Румунії, Буздуґану. Мін. Буздуґану запевняє, що пачки з золотом підкинели йому підчас переїзду через кордон і про аферу нічого не знає. Дотепер стверджено, що за кордон вислано золото вартости кільканацять міліонів леїв. Поліція арештувала трьох урядовців банку Ґарлестеану.

300 МЕДВЕДІВ У ПОЛЬЩІ.

В останніх часах сильно впало число медведів у Польщі. Як обчислюють, є тепер усього 300 медведів, які перебувають головно у східних Карпатах.

ПОШАНУВАЛИ В ЖЕНЕВІ М. ЛИСЕНКА

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Під патронатом женевської консерваторії відбувся великий концерт з нагоди 25-ліття смерти Миколи Лисенка. Велика саля консерваторії, одна з найкращих у Женеві, не змістила всієї публики, що прибула на концерт. Дуже прихильні рецензії про цей концерт помістили: Журналь де Женев, Трібюн де Женев і Кюре де Женев. Перед концертом відчитав відомий женевський композитор Ганебен реферат про особливості українського народу. Підкреслив велику заслугу Лисенка, що звернув українську музичну творчість на народній шлях. Артистка Чокаєва відспівала низку пісень Лисенка до слів Шевченка та кілька народніх пісень. Професор консерваторії П. Кунц відспівав французькою мовою „Ой, чогож ти почорніло", „Ой Дніпре, мій Дніпре" і „Ой, під вишнею". Він також дириґував хором, який відспівав французькою мовою „Козак віджджає" і „На городі калинонька". Наталка Єреміїв відтанцювала в народнім строю по мистецьки „гопака". Акомпаніяторкою була піяністка-віртуозка Росіод. Концерт влаштовано заходами інформаційної аґенції „Офінор".

ШЕВЧЕНКО У ЧУЖИХ МОВАХ.

ВАРШАВА. — Український Науковий Інститут видав черговий том повного видання творів Тараса Шевченка. Це „Шевченко у чужих мовах". Том має 455 сторінок друку. Містить зразки перекладів Шевченка мовами: англійською, німецькою, шведською, італійською, румунською, французькою, білоруською, болгарською, російською, сербо-хорватською, словінською, чеською, словацькою, литовською, лотиською, турецькою, угорською, грузинською і жидівською. Книжка прикрашена погруддям Шевченка долота О. Архипенка і 28 портретами чужинних перекладачів поета.

ЗА СВЯТО В ПАМЯТЬ М. ШАШКЕВИЧА.

ЛЬВІВ. — Польський суд судить 18 українських селян з Мілятич коло Львова за те, що 1. серпня 1937 р., коли відбувалося свято в честь Маркіяна Шашкевича, боронили свого права.

УКРАЇНСЬКЕ ЧИСЛО НІМЕЦЬКОГО ЖУРНАЛУ.

БЕРЛІН. — „Ді Дойтше Беруфсерціґунґ", орган німецьких учителів професійних шкіл, видрукував у числі з 17. квітня б. р. самі статті українських авторів і на українські теми. Знаходимо в нім такі статті: „Україна — европейська проблема" проф. Мірчука; „територія, адміністраційний поділ і населення України" проф. Кубійовича; „Українська Державність у її розвоєвих стадіях" д-ра Крупницького; „Господарство України" доцента Димінського; „Українська кооперація" д-ра Кузелі і „Короткий огляд українсько-німецьких взаємин" д-ра М. Антоновича. У редакційній вступній статті підкреслено, що всі згадані статті написані обєктивно.

ПРО УКРАЇНУ В БЕРЛІНСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

БЕРЛІН. — Дня 29. квітня б. р. відбувся в салі берлінського університету виклад професора університету в Єні, д-ра Макса Г. Бема, під таким заголовком: „Україна й націоналізм східньої Европи".

ПРО ВИСТАВУ ПЕРЕБИЙНОСА.

ЛЬВІВ. — А. Лявтербах пише у львівськім часописі „Хвиля" з великими похвалами про великий смак і декоративну міру українського маляря Перебийноса, якого твори є на виставі в салях Національного Музею. Він пише, що „перебуваючи від ряду літ у Парижі, Перебийніс пересяк оживленою творчою атмосферою великого середовища образотворчої культури, збагатив і оживив підложжя свого мистецтва й поширив перспективи й обрії свого мистецького світогляду".

ЖАЛІ Й ДОМАГАННЯ УНДО.

ВАРШАВА. — Американський кореспондент подає, що найбільша українська політична партія в Польщі, УНДО, оголосила комунікат, у якім стверджує, що політика угоди з Польщею не довела до нічого доброго для українців, що українські здобутки на українських землях під Польщею є захитані, що українські діти не можуть учитися українською мовою, що українське духовенство переслідують, що українців не допускають до урядів, а українському селянинові не дають можности набути землю, та що нема можливости українцям розвиватись навіть культурно, бо в Польщі не хочуть узнати українців навіть за окремий нарід.

Не піде на уступки.

Американський кореспондент подає далі, що польський уряд є того переконання, що УНДО змагає до автономії українських земель, заохочене до цього подіями в Чехословаччині. Та Польща не піде на уступки, бо тепер у ній горою вшехпольські націоналістичні настрої.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807.

В Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА УКРАЇНСЬКУ АВТОНОМІЮ

Українське Національне Демократичне Обеднання, відоме як УНДО, виступило з домаганням автономії для українців під Польщею. Яка це має бути автономія, з телеграфічних донесень іще не видно, одначе само домагання є настільки важне, що про нього розіслано телеграми на всі сторони світу.

Як видно з цих перших вісток, домагання автономії є вислідом так званої нормалізаційної угоди між УНДО та польським урядом, заключеним які три роки тому, коли-то в заміну за запоруку української льояльности до польської держави польський уряд зобовязався завести між українцями й Польщею нормальні відносини. Тепер само УНДО, котре робило цю угоду проти поважного спротиву українського громадянства, признає, що життєва практика показала повну неосновність нормалізаційної угоди. Замісць того, щоб відносини між українцями й Польщею стали, як уже не нормальними, то принаймні нормальнішими, вони стали ще більше ненормальними, як були досі. Замісць того, щоби польський уряд зменшив польонізаційну політику, наміреныу на знищення українства, українство піддано під іще більші й послідовніші переслідування, як досі. Угоду уряду з українством використали українофорні партії до ще завзятішої нагінки на українство. В цій нагінці тепер бере участь просто все польське громадянство, а польські урядові органи або цьому не перешкоджають, або з цим виразно співчувають і кооперують.

Який буде вислід домагання української автономії, можемо згори догадатися. Видно це зрештою вже з самих телеграфічних донесень, які, як звичайно в тоталітарних і півтоталітарних державах, переходять через урядові руки. Вже в донесенні натякується на аргументи, що будуть піднесені проти домагання автономії. Отже передовсім натякується на те, що домагання є несподіванкою для уряду, бо, мовляв, нормалізація поступала нормально. Далі підсувають закид, що домагання було інспіроване заграничними впливами. Які це впливи, не знати, але можемо догадатися, що заговорять про берлінські впливи ті самі польські пулковники, що знюхуються з німецькими ґенералами. Кажуть теж, що українці використовують ситуацію, створену чехословацькою крізою, що нібито мало би бути злочином в очах того уряду, що використовує ситуацію, створену занятьтям Австрії, для загарбання Литви. Зрештою уряд каже, що він не може дати українцям автономії, бо ця справа не належить до уряду як до виконного органу, — аргумент, що йде в розріз з півдиктаторським становищем польського уряду в державі.

Не зважаючи на те, що домагання засуджене згори на невдачу, воно прислужилося українцям мимоходом у цей спосіб, що звернуло на хвилю увагу світу на важке положення українців під польською окупацією.

МОЛОДЬ ВІДРОДЖУЄ

Очі світу звернені тепер на Чехословаччину. Сталося це — через політику. Всі відчувають, що саме ця держава може тепер стати притокою до великого міждержавного конфлікту. Поминаючи, те, що такий конфлікт мусів би видвигнути також і українську справу у цілій її ширині, в цьому буде замішана безпосередньо та частина української землі, яку називаємо Закарпаттям, а на якій іде тепер завзята боротьба за те, яка ідея має опанувати душу населення. Між тими молодими силами, що держать високо наш український національний прапор, вибивається тепер дуже скоро й високо молодий поет, що пише під псевдонімом **„Зореслав"**. Правдиве його назвище — Степан Сабоь. І є він — монахом чину С. В. В. Отсей ведсиліяння пише дуже цікаво, з повною вірою в українську національну ідею й у силу рідного народу. Збірка його віршів **„Сонце й блакить"** стала відразу дуже популярною на Закарпатті і на інших українських землях. І не диво, коли в ній знаходимо такі вірші, як от **„Ідемо"**, що звучить ось так:

В авреолі ранку йдемо —
В авреолі вогняній,
Долам і верхам несемо
Зрив розкоханих стихій.

Ми — нестримане завзяття,
Ми — любов і правда й гнів,
Ми — світанок Закарпаття,
Ми — прольоґ великих днів.

Ми стихією грізною
Йдемо вперед на ясний
шлях.

Ми — воплочене хотіння,
Ми — непереможний чин.

Ми — підвалина й коріння,
Ми — окрилення вершин,
Перед нами шлях останній.
Шлях невблаганих борень.

Лиш у бою, лиш в змаганні
Спалахне життя вогонь,
А за нами йде горою
Перемога в блискавках.

Пишуть, що молодий автор вихований на творчості Шевченка і Франка. Тому й не диво, що його вірші живі, глибокі й бойові.

ЗА ДОБРУ КНИЖКУ

І в нас в Америці треба вести систематичну кампанію за те, щоб в українських хатах, товариствах і громадах була добра українська книжка. І щоб її читали. Без того не то що не поглибиться, але й не вдержиться українське життя в Америці. З нагоди такої кампанії за добру українську книжку в українські села і хати, пише „Наш Прапор" між іншим таке:

„...Про безпосереднє значіння книжки для сьогоднішньої людини вже й не говорити. Навіть уявити собі не можемо, як сьогоднішня людина з доби радія і телевізії, людина великанського розвитку техніки, моглаб обійтися без книжки! Колиж тепер говорити про наш національний колектив, нашу організовану суспільність, то приходиться нам ствердити, що і в нас роля книжки незвичайно велика. Книжка вчить, книжка дає радість, книжка виховує. Зокремаж дуже важна її роля в навчанні й вихованні мас. І тому вона прямо неоціненний скарб. Розуміють і доцінюють це всі, що можуть назвати себе культурними людьми і що дорожать книжкою. Та самий факт вартости книжки як засобу навчання і виховання ще ніяк не вирішує її ролі й значіння. Вирішним чинником у тому — це якість книжки. Від змісту книжки, ідей, що їх вона кидає, підходу до поодиноких проявів життя — залежить уся вартість книжки. Коли і зміст і форма й провідна ідея книжки здорові, значить такі, що впливають на нас виховно, додатньо, що не йдуть у розріз із загально принятими основами нашої особистої і загально-національної моралі, тоді вартість книжки дуже велика".

Ось на такі українські книжки звертається увагу і в нашім часописі. В критичних оглядах і оголошеннях.

КОЛИ ЦЕ НАСТУПИТЬ

З усіх сторін Рідного Краю надходять до нас вісті про те, що вороги наступають з подвійною силою. Здається, що вони навіть переконані, що завдадуть розбитий українській нації смертний удар.

Так тепер наше положення. А проте великий німецький письменник і фільософ **Гердер** заповів іще при кінці 18-го століття, що: „Україна стане колись новою Грецією; прекрасне підсоння цього краю, весела вдача народу, його музичний талант, плодовита земля колись проснуться; із малих тільки племен, якими чейже були колись греки, повстане велика, культурна нація: її межі простягнутся до Чорного моря, а відси ген у далекий світ".

Така є заповіджена вже давно будучність українському народові. І то чужинцем. І то в таких часах, коли в самій Україні не було вже таких людей, щоб так думали про український нарід.

Перша вимога того, щоб здійснився цей заповіт, уже здійснилася. Ми проснулись. А тепер знаходимось у стадії боротьби з тими, що здержують здійснення того, що нам заповів Гердер іще тому сто кількадесять років. Ось тому вся наша національна енергія повинна бути звернена всюди головно в тім одним напрямі, щоб виграти ту боротьбу. А до цього треба ідеї й обеднання всіх наших сил у Рідним Краю, а також і тут в Америці, щоб могти і звідси допомагати тій боротьбі. Саме тепер прийшов той час, коли зачало здійснюватися пророцтво великого німецького вченого. Воно повинно нам додати сили й відваги в цій боротьбі.

UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASS'N., Inc.,
P. O. BOX 1014,
CHURCH STREET ANNEX,
NEW YORK, N. Y.

Чеки й почтові перекази виписувати на імя
NICHOLAS MURASZKO, Treasurer.

ІЗ СТАРОКРАЙОВОГО ГУМОРУ
(З часопису „Нове Село" про ріжні держави і нас)

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Ой самаж я, сама, як билиночька в [полі,
Та не дав большевик ні щастя ані [долі.
Ні союзників я, ані війська не маю...
Хоч чужими зросла... тепер сохну-[линяю.
Де доленька моя, де ви, добрії люди?
Їх нема — я сама, а спокою не буде...

ФРАНЦІЯ.

У сусіда хата біла, у сусіда жінка [мила,
А у мене ні порядку, ні спокою, ні [достатку.
Гітлер оре, Гітлер сіє, Німеччина мо-[гутніє,
А у мене уряд взяли комуністи-ради-[кали...

ЕСПАНІЯ.

Ой, під гаєм, гаєм, гаєм зелененьким
Воювала Еспанія крісиком новеньким.
Ой, хоч воювала, не вміла вбивати,
Запросила комуністів трохи помагати.
Батько Сталін дбає, радо помагає,
На Еспанію вродливу бровами моргає.
Батько помагає, бровами моргає,
Вража його мати знає, на що він [моргає.
Чи на мої сади і поля хороші,
Чи на видатні копальні, чи готові [гроші?

БОЛЬШЕВІЯ.

Хлопці, алярм, гей вставайте,
Вже найвищий час:
Наступають на всі боки
Шпигуни на нас!
Слава, слава, Ґеніяльний,
О, Ти Батьку наш,
Ми з Тобою всіх троцькістів
Вистріляєм враз!

У НАС.

(Пісенька галицьких жидів).

Галичино, світку ти наш,
Ґей, як у тебе тут мило:
Гроші пливуть до наших кас,
Ґей, як тут ґіт нам й весело.
Ой, нема то краю, краю над ту Га-[лилею,
Як поїду в Палестину, жаль буде за [нею.
В літі, в зимі — усе ґешефт,
Де тільки ступиш ногою,
Тут кожний гой є наш довжник
І що нам кріза з бідою?

„СКУРЧИ СТАН".

Їхав Перепічка Іван
На ярмарок до міста
І по дорозі надігнав
Він Франя кольоніста.

„Кудиж то, ви так спішитесь?"
Питає Іван Франя.
„Чи може термін де який?"
„Не, в месце сом зебраня".

„Щож то за зібрання такі?
Кажіть но, пане Франю!"
„Та ма цось ґадаць Войцех Пшик
О нашем посяданю.
Бо курчи сен, псяюха, так
І курчи сен і курчи,
Же тша юж врешце робіць цось,
Бо ґет сен цалкем скурчи!"

Іван аж очі отворив:
„Що ви верзете, Франю,
Що корчиться? Як? Де? Коли?
І в якім посяданю?"

„То ви не веце ніц о тем,
Цо курчи сен? О рети!
Та о тем ве юж цали свят
І пішом вцьонж ґазети,
Же посяданя стан наш юж
Пшез вас сен так покурчив,
Же..." крикнув Франьо, а Іван
Лиш вуса настовбурчив:

„Ігій, мара, чи впився ти,
Чи що таке там сталось?
Все „курчи сен і курчи сен",
Як би го що напало!

УВАГА! ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ПЕРШИЙ ДЕНЬ У. Н. СОЮЗУ В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

:—:: — : відбудеться :—::—:

В НЕДІЛЮ, 7. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938
В НОВІМ ВЕЛИКІМ ПАВІЛЬОНІ В ПАРКУ А. ФЕДІРКА
В ЛІНДЕН, Н. ДЖ.

Цей день відбудеться заходом **всіх відділів У. Н. Союзу в Елизабет, Н. Дж.,** а іменно: **Тов. Запорозька Січ, в. 3; Сестриццтво Любов, в. 37; Бр. св. Володимира, в. 65; Бр. св. Арх. Михаїла, в. 142; і Тов. Запорозька Січ, в. 234.**

В програму Союзового Дня ввійдуть: промови, співи, гра в мяч, змагання в бігу і багато інших несподіванок. До танців буде приграваги першорядна орхестра.

Просимо всі українські організації здержатися з підприємствами на цей день і взяти участь у нашому святі.

111 **Комітет.**

WILKES BARRE, PA. WILKES BARRE, PA.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ У. Н. СОЮЗУ
влаштовує

ДНЯ 17. ЛИПНЯ (JULY) 1938 Р.

ПЕРШИЙ СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

В ПАРКУ SANS SOUCI.

Проситься місцеві брацтва і товариства, щоби стримались з підприємствами на цей день і прийшли громадно на Перший Союзовий День. 111

Окружний Комітет У. Н. С.

ГОСТРІ ПРИПИСИ НІПОНСЬКОЇ РОДИННОЇ ЧЕСТИ

Один французький журналіст, на назвище Жіваль, розказує ось таке автентичне оповідання з життя одного ніпонця, з яким познайомився в Парижі. Одного разу йшов він паризьким бульваром і несподівано почув оклики вуличних продавців ґазет: „Самогубство Чанґ-Кай-Шека! Самогубство Чанґ-Кай-Шека!" Він купив ґазету, в якій подавалося коротку новинку, що Чанґ-Кай-Шек, на основі непотверджених іще вісток, відібрав собі життя. Факт був би надзвичайно сензаційний, якщо був би правдивий. Чи це теж може самогубство в стилі ніпонського гаракірі? Чи ця почесна смерть поширюється теж у Китаю? Журналіст пригадав собі, що має одного знайомого китайця, Лю-Вінґ-Шуна, який вечором буває в сорбонській каварні, і вибрався до нього.

Два вороги при однім столі.

Він справді застав свого знайомого китайця при звичайному столику, а побіч нього ще другого, теж скісноокого гостя з Далекого Сходу. Лю-Вінґ-Шун представив свого товариша: „Йошівара". Га, отже це ніпонець. Журналіст зажартував:

— Ви ось сидите собі тут дружно при однім столику, а там ваші земляки воюють із собою!...

Лю поклепався по череві й засміявся: — Ну, я вже волію сидіти ось тут у мирі...

— Чи це можливе, — спитався по черзі Жіваль — щоб Чан-Кай-Шек відібрав собі життя?

Замісць китайця відповів йому ніпонець: — У Китаю — сказав він — значіння ґенералів зовсім інакше, як у нас (у ніпонців). Там перемагає врешті той ґенерал, що має найліпші банкноти. Він попросту купує собі противників. У нас це теж можливе, але врешті-решт це кінчиться самогубством гаракірі. Але самогубство у китайців? Ні, в це не вірю.

При слові гаракірі появилася глумлива усмішка на устах ніпонця. Це застановило француза. Одначе в цій самій хвилині Йошівара піднявся з місця, подав їм руку, сказав, що має ще якусь там працю й відійшов.

Лю поглянув за ним услід і зідхнув.

— Так, любий друже, гаракірі — це така несамовита річ, про яку ані в нас, ані у вас тут, в Европі, не мають поняття. Мій добрий Йошівара ледви з тяжкою бідою вилабудався з цього несамовитого самогубства.

— Як це розуміти?

— Зараз скажу.

Катастрофа з приводу білої жінки.

Йошівара походить зо старої ніпонської родини. Його батько є бароном. Тому пять років вислав він свого сина до Америки, де він у Вашинґтоні студіював право. Молодий Йошівара закохався там у молодій дівчині, яка послугувала в одному ресторані. Поетичні „переходи" цього кохання я тобі заощаджу; скажу тільки, що за два роки його дівчина знайшлася при надії стати матірю. Йошівара вміжчасі скінчив студії, а перед поворотом до Токйо, де він мав намір згодом стягнути молоду дружину, він узяв шлюб. Він продав усе, що мав до продажу, навіть корабельну карту першої кляси, яку післав йому батько, всі гроші лишив своїй дружині й виїхав невеличким пароплавом до Токйо.

Прибувши, він негайно поспішив до дому своїх родичів. У великій вітальні його приняли з цілим приписаним традиційним церемоніялом. Зараз же по принятті він звістив батькові, що має йому щось сказати.

— Що маєщ мені сказати?

— Я одружився.

— З ким?

— З молодою американкою.

Старий барон Йошівара поник у глибоку мовчанку. Після нього сказав:

— Мій сину, ти зробив велику помилку, найбільшу, яку ти міг зробити. Не тільки ти зіпсував свою дипльоматичну карієру й наніс ганьбу собі самому і нашому домові, але ти нарушив честь нашої батьківщини.

Візвання до гаракірі.

Ці слова були рівнозначні з присудом. Батько й син глянули на себе і в погляді свого батька молодий Йошівара пізнав, що цей присуд невідкличний. Зрозумів теж свою помилку, що вернувся до рідного краю. Тимчасом старий Йошівара підійшов повільним кроком до старої кованої шафи, покритої самоцвітами, і витягнув звідтам меч. Мовчки подав його синові. Потім без слова вийшов з кімнати й подався до себе, вдягнути на таку оказію святочну одіж. Водночас повідомлено про цю „торжественну" хвилину сусідів і рідню, які мали на другий день (так, як це водиться в Ніппоні) зійтися в цьому аристократичному домі з побажанням для батька зприводу гаракірі його сина. Бо найвища почесть, яка може стрінути в Ніпоні батька, це гаракірі його сина; про таку подію з одушевленням розписується вся преса.

Син спроневірився...

На другий день перед дванацявою годиною, коли старий Йошівара сидів у святочному одязі й очікував гостей, оплакуючи водночас у душі смерть свого одинака, станув цей останній несподівано на порозі вітальні.

— Що це значить? — спитав батько і піднявся з місця.

— Я хочу тебе про дещо спитатись.

— Що саме?

— Меч, що ти мені дав його, напевно має особливу цінність. — Так, він знаходиться вже чотириста літ у посіданні нашої родини.

— Отже я прийшов до тебе, — сказав син — щоб тобі заявити, що я продав цей меч одному англійцеві, гандляреві старини, за триста долярів, а гроші я вислав до Америки.

Лю-Вінґ-Шун перервав, обтер спітніле чоло й додав: Так. А тепер напиймося чогось, заки підемо на обід до „Шанґаю". Альберт, два порто!

Коли вони після цього йшли бульваром Сен-Мішель, відчувалося, що оповідання про Йошівару ще не було скінчене.

— А що сталося з його дружиною? — спитав Жіваль несподівано. Лю затримався, глибоко зідхнув і відповів: — Вона померла при породі, тиждень перед тим, як Йошівара назад прибув до Америки. Він її вже більше не побачив. Це пропаща людина... Але говорім про що інше...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 3-тій пополудні, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. На цих зборах буде роздання дивіденди чеками, тому, без огляду, що наш баль відбудеться день перед тим, усі члени мають прийти на збори і взяти свої чеки. Є також інші важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівняти свої залеглости. — М. Баран, секр.

І так зле, і так недобре.

— Життя є тяжке, моя пані! — розказувала якась мама в переділі залізничого ваґону. — З одної сторони я не хотілаб, щоб мій Ромчик ріс з уваги на ціну білету, але з другої сторони хотілаб, щоб ріс та носив старі убрання свого брата!...

Позичка.

— Чи міг би я позичити у вас 20 злотих?

— Алеж, пане, я вас цілком не знаю...

— Саме тому. Бо хто мене знає, той мені не позичить.

З ДНЯ

МОДЕРНА ШТУКА.

Недавно нюйорський посадник Ля Ґвардія оглядав виставу різьби, що її влаштували під голим небом артисти-різьбарі. на 39 вулиці в Ню Йорку. Коли його запровадили до відділу модерної штуки і почали йому з захопленням описувати модерні річи, посадник зпочатку мовчав, а далі розговорився. Він сказав про модерну різьбу так: „Є двоякі люди серед тих, що не розуміють модерної штуки: ті, що не розуміють і признаються до того, і ті, що лише не розуміють''. А коли Ля Ґвардії показали якусь дивачну фіґуру і сказали, що це має бути птиця, то Ля Ґвардія таки не видержав і сказав: „Коли це птиця, то я Гітлер''.

МАЄ ВІДВАГУ ЦЕ ПРИЗНАТИ.

Треба підкреслити, що Ля Ґвардія має відвагу признатися до того, що він на модерній штуці не розуміється; а також має відвагу назвати те, що він любить, а чого не любить. Бо багато людей є таких, які фактично не мають виробленого свого власного смаку і хвалять щось або гудять тому, що хтось інший це хвалить або гудить. Вони повторяють свої слова наосліп за кимсь іншим.

А бувають також і такі люди, яким дана річ цілком не подобається, але вони її хвалять; тому хвалять, що якийсь знатний критик, чи якийсь гурт любителів штуки ту річ похваляють. Такі люди, коли побачать якусь нову річ, якої вони передтим не бачили і не про неї не чули, звичайно є дуже обережні в своїх поглядах. Вони не хочуть даної річи ні осуджувати ні хвалити. Вони лиш „дипльоматично'' маневрують, щоби була „Богові свічка і чортові огарок''. Щойно коли почують гадку якихось авторитетів, то зачинають дану річ з розмахом і переконанням хвалити, або гудити.

ТАК НЕ РОЗУМНО.

Ясно, що такий їх підхід до штуки не прибавить їм ні розуму ні поваги. Посторонні люди побачать ту штучність і будуть тільки потайки сміятися. Зате отверте висказання своєї гадки і свого уподобання здобуде пошану, коли вже не за само знання штуки, то бодай за відвагу сміло висказувати свої гадки. Ля Ґвардії ніхто не посудить за те, що він не любить і не цінить модерної штуки. А навпаки, ще полюблять його за те, що він так отверто, а навіть нахабно кпить собі з неї.

ПОДІБНІ ГАДКИ МАЮТЬ БАГАТО ЛЮДЕЙ.

По правді сказати, на світі є дуже багато таких людей, що не розуміють модерної штуки. Не тільки її не розуміють, але навіть ненавидять її. Скільки з нас розуміє різьби О. Архипенка й оцінює їх красу? Дуже маленький відсоток. Якби не те, що ми знаємо, хто є Архипенко, і не те, що його признали передові критики цілого світу, то більшість з нас уважалиб його за маняка. Його поломаних, здеформованих фіґур ніхто не хотів би поставити на стіл. Але тому, що його признали світові критики, ми мовчки клонимо свої голови і шануємо його твори, хоч їх цілковито не розуміємо. Одинока потіха для нас є те, що чужинці багато пишуть про нього; а чейже всі вони не є божевільні.

ВАРТІСТЬ МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА.

Про вартість модерного мистецтва можна багато сперечатися. Чи дійсно воно що варт, чи може це уроення мистців? Чи дійсно в ньому міститься правдива краса, чи може це звироднiла краса?

Прихильники модерного мистецтва кажуть, що модерні мистці навмисно викривлюють красу своїх творів, чи радше навмисно закривають певні її прикмети, щоб у той спосіб розбуджувати духову уяву. Вони кажуть, що модерне мистецтво, хоч може не задоволяє фізичного ока, то зате воно вишколює око духове, око уяви. Модерні фіґури не мають нас безпосередньо задоволяти, тільки мають у нас викликувати певні гадки, певні ідеї, певні естетичні настрої. Коли хто хоче задоволяти своє фізичне око, то хай у природі шукає мистецької насолоди, говорять вони.

ПРАВДА, АЛЕ...

Воно ніби правда, але... Річ у тому, що коли ми нашому фізичному оку відберемо право судити певні мистецькі річи, а поринемо виключно в душевні настрої, то цілком стратимо мірила про те, що є нормальне, а що ненормальне; що є здорове, а що заїхало на територію божевілля. Бо при помочі вмовлювання й автосуґестії ми можемо викликати найріжнородніші почування, вдивляючись уперто в якийнебудь безформений камінь. Коли нам хтось підшепне, що якийсь дивачний модерний образ означає водопад Ніяґари, то, вдивляючись у нього напружено, ми готові справді почути шум водопаду Ніяґари. Мистецька ціль через те буде вповні осягнена. Та всетаки запитаймо себе отверто: чи це мистецтво викликало в нашій душі ті мистецькі захоплення, чи може автосуґестія і заклинання модерних мистців та критиків.

На думку смертельного чоловіка, модерне мистецтво цілком вимикається зпід обєктивної контролі людей і стає свого роду маґією.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

З діяльности Української Національної Орґанізації стейту Ню Джерзі.

Українська Національна Орґанізація стейту Ню Джерзі вступила в черговий рік свого існування. Перед нею велике завдання. Тепер цілий світ переживає велике потрясення. Можливо, що події заставлять нас усіх до великої і рішальної акції.

Ціллю цеї орґанізації є зібрати коло себе всіх українців стейту Ню Джерзі і спільно з ними працювати в напрямі нашого національного ідеалу, в напрямі визволення українських земель та створення своєї держави. Одинцем ми не зробимо нічого. Але орґанізовано, враз з усіми товариствами, братствами, сестрицтвами, клюбами, парохіяльними громадами — можемо зробити багато. На основі ухвали У. Н. Орґанізації кожне приступаюче товариство мусить заплатити на рік $1.20 мінімальної вкладки. Вступаючи в черговий рік свого існування, У. Н. Орґанізація закликає всі українські товариства зо стейту Ню Джерзі, щоб приступали до неї.

Що дня доходять до нас вістки про переслідування українців окупантами і про їх удари в наш нарід. Таким черговим ударом є це, що польська влада забирає українцям їх площу Сокола Батька у Львові. Всі ми знаємо, чим була та площа дня нас. Це був набуток, до якого причинилися також ми, українські іміґранти в Америці. Бо багато з нас купували квадратові метри на тій площі, на якій українська молодь вправляє спорт та гартує духа й тіло. Завдяки жертвенності українського народу остаточно ту площу викуплено і віддано до вжитку української молоді, а також цілої суспільности, яка на тій площі справляла ріжні здвиги, маніфестації і т. п. А тепер польська влада забирає українцям цей здобуток і хоче віддати ту плоцу польській армії.

В тій справі ми, українські іміґранти в Америці, повинні щось робити. Повинні протестувати, повинні помагати нашим братам відбивати ворожі наступи. В тій ціли У. Н. Орґанізація скликає на 15 травня ц. р. до салі У. Н. Дому при 181 Фліт вул. в Джерзі Сити, Н. Дж., в 2 год. попол. збори, на яких крім інших орґанізаційних справ будуть обговорювати також і цю справу.

Як відомо, за старанням У. Н. Орґанізації вдалося влаштувати в Нюарку велике протестаційне віче, котре принесло моральну і матеріяльну користь.

Щоб роздобути фонди на ведення нашої орґанізації, буде влаштований 22 травня в Елізабеті, в У. Н. Домі, баль. Віримо, що загал підіпре ту імпрезу. Також У. Н. Орґанізація разом з відділами ОДВУ приготовляється до величавого здвигу на день 26 червня ц. р. в Спрінґфілд, Н. Дж. Просимо всі товариства виступити на тім здвигу в орґанізованій формі. По інформації просимо звертатися на адресу:

Ukrainian National Organization of New Jersey, Inc.
78 Wessington Ave., Garfield, N. J.

За У. Н. Орґанізацію стейту Ню Джерзі:
В. Буката, предс.;
Л. Сисин, секр.

ЧИ ОБРАЗИТЬСЯ?

Німецька амбасада, справляючи бенкет у честь д-ра Гуґа Екенера, відомого капітана кермових бальонів, не запросила Гаролда Ікеса, секретаря внутрішніх справ у кабінеті президента Рузвелта, видно за те, що цей противиться продажеві гелію Німеччині.

В ресторані.

Гість входить до ресторану. Кельнер, який у куті дрімав, встає ліниво з крісла і кривиться.

— Чи ви маєте гемороїди? — питає гість.

— Зараз запитаю в кухні. На карті нема.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINE REBIRTH ASKED OF POWERS

Meeting Here Pleads for End of Demoralization

A mass meeting in protest against persecution and oppression of some 45 million Ukrainians by Poland, Russia, Czechoslovakia and Rumania, was held yesterday at Ukrainian Church hall, 136 Arlington street, under the auspices of the central executive committee for the re-birth of the Ukraine.

The meeting, attended by several hundred greater Boston Ukrainians, was part of a nation-wide program seeking the assistance of the Vatican and the major international powers "to end the demoralization of the Ukrainian church and nation."

Nicholas Dawyskyba, chairman, announced that several resolutions adopted by the gathering would be sent the secretary of the Vatican, the Polish government and the foreign ministers of France, Great Britain, Italy, Germany and Japan.

One resolution described "the ruthless extermination of Ukrainian national life through the colonization of Ukrainian lands with Polish settlers." Another appealed to Pope Pius to "defend the Ukrainian Church from Polish encroachment." A third asserted that "a bloody terror and utmost misery" prevailed among the population of eastern Ukraine under the domination of the Soviet regime.

(The Boston Herald, May 2, 1938).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗАПРОСИНИ на

ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ РАДІО БАЛЬ-КОНЦЕРТ

(ПЕРШИЙ РАЗ)

в CENTRAL OPERA HOUSE

205 E. 67 Street, (bet. 2-3rd Aves') New York, N. Y.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15. ТРАВНЯ (MAY) 1938

Початок Балю в годині 4. пополудні. — Початок Концерту в годині 8. ввечір.
Вступ 50 центів. — Діти 25 центів.

КОНЦЕРТОВА ПРОГРАМА:

1. Відкриття Концерту — панна Юлія Кусий.
2. ПРИВІТ по англійськи — п. Стефан Ярема, адвокат-асемблимен.
3. Панни Олена Сівак і Тессі Кеган виконають мілітарний танець під звуки укр. маршу.
4. Панна Ольга Каришин — спів.
5. Попис дітей-співаків при мікрофоні.
6. Панна Олга Пасічник — козачок сольо.
7. СЕСТРИ ШИМАНСЬКІ („Шай Систерс") з Філядельфії.
8. Капітан Микола Говп, майстер церемоній і віртуоз-гармоніст, виконає на сцені обіздку зі своєю гармонією довкола світу.

Це є 8-мий з ряду Радіо-Баль і Концерт Сурми. Цей раз найбільший. Буде що видіти і де забавитися. Всіх запрошується, старших і молодших. — Дохід з Балю на утримання Української Радіо-Програми в будній дні. — НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ В НАСТУПНУ НЕДІЛЮ. — РАДІО-БАЛЕВИЙ КОМІТЕТ.

І МІД МАЄ ЇД, ЯК ЙОГО ВСЕ ЇСТИ.

ЧОМУЖ ВАРИТИ ЗАВШЕ ТІ САМІ СТРАВИ?

Коли можна просто кожного дня в місяці зготовити іншу, а притому смачну страву?

Кожна господиня може дістати суґестії з куховарських книжок, з котрих дві найпопулярніші:

1) ДОМАШНА КУХНЯ або: ЯК ВАРИТИ І ПЕКТИ. (Старокрайова, зладила Леонтина Лучаківська. До кожного примірника додається старокрайові ваги й міри, передані американськими).
2) УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА.

Котранебудь з них коштує 75 центів.
ОБІ РАЗОМ $1.25.

Замовляйте в:
"SVOBODA"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ПЕРШОРЯДНА ГОСТИННИЦЯ ВАСИЛЯ ЗАКАЛЮЖНОГО

1291 WASHINGTON AVENUE, BRONX, N. Y.

Щодня свіжі, добре зварені та смачні страви.
Обіди на неділю українського стилю.
СВІЖЕ І ДОБРЕ ПИВО І ЛІКЕРИ. — ЧЕСНА І ПРИЄМНА ОБСЛУГА.

СПЕЦІЯЛЬНО ДЛЯ ВИГОДИ СВОЇХ ЧИТАЧІВ

Пропонує „СВОБОДА"

МОНЕТУ СОЦІЯЛЬНОГО ★★ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ★★

(SOCIAL SECURITY COIN)

Є ЦЕ ПОСТІЙНИЙ, ТРИВАЛИЙ, КРАСНИЙ, ЗОЛОТИСТИЙ РЕЄСТР ВАШОГО НУМЕРУ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

передній вид монети — відворотний вид монети

Правдива монета має в промірі 1¼ цаля

ВАШ власний індивідуальний нумер виписаний на золотистій монеті. Вигляд золота ґарантований. Не позолочувана. Буде тривати ціле життя.

У додатку до цього, як згубите свою монету, знаходець може кинути її до котроїнебуть почтової скринки й вона буде вам відослана Краєвим Реєстраційним Бюром у Ню Йорку, безплатно для вас.

В ЦІЛОМУ КРАЮ ОГОЛОШУЄТЬСЯ ЦЕ ПО $1.00

"СВОБОДА" УМОВИЛАСЯ З КРАЄВИМ РЕЄСТРАЦІЙНИМ БЮРОМ У НЮ ЙОРКУ ДОСТАВЛЯТИ ЦЮ ГАРНУ ЗОЛОТИСТУ МЕДАЛЮ ЇЇ ЧИТАЧАМ ПО СПЕЦІЯЛЬНІЙ ЦІНІ.

З КУПОНОМ І ЛИШЕ за 49¢

Витніть цей купон і пішліть з 49 цнт. до:
SVOBODA
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

До Адміністрації „Свободи":
Залучаю 49 центів, за котрі прошу прислати мені мою монету (описану вище, вже оплачену).
Імя ....
Ч. дому й вулиця ....
Місто й стейт ....
Social Security No. ....
Число Соціяльного забезпечення
Просимо писати або друкувати виразно.

Наталка і Ярослава Шиманські з кіновим артистом Арметта виступають разом в американськім водевілі.

ЩО РОБИТИ З ФУТРОМ У ТЕПЛУ ПОГОДУ?

Віднести до кушніра, казати зробити потрібні перерібки, чи поправки, і зложити на ціле літо до холодільні.

Як настане зима, можете вибрати кожної хвилі готове до ношення.

Усе це зроблять вам справно, дешево (тепер по сезоні) і на ваше футро дадуть вам асекурацію

ЮЛІЯН КУЗІВ І СИН
315 — 7-ма ЕВЕНЮ
(ріг 28. вул., 8. поверх)
НЮ ЙОРК, Н. Й.

Як Вам невигідно привезти, телефонуйте: CHickering 4-3575, а ми вишлемо по футро авто.

ПОДОРОЖ ДО СТАРОГО КРАЮ
НОВИМИ МОТОРОВЦЯМИ
ПІЛСУДСКІ і БАТОРИ

НАЙБЛИЖЧІ ВІДПЛИВИ З НЮ ЙОРКУ: 17 і 29 ТРАВНЯ, 9 і 22 ЧЕРВНЯ, 6 і 15 ЛИПНЯ.

Лише туристична і третя класа.

Голосіться до місцевих агентів або до:

GDYNIA-AMERICA LINE
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET
between 1st and 2nd Avenue
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410
Урядові години: рано від 10 з. 12, ввечір від 6 до 8, а в неділя рано від 10 до 12

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.

Новий лік нюйорського лікаря приносить щастя тисячам. — Проганяє ревматичну докучливість зо стави, з суглобів і з мязів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють ревматичні болі, задеревілість та напухлість і не дають вам свобідно рухатися без докучливих болів. Щоби полекшити свої страждання, ви мусите увільнити свою кров від отрут! Ця докторова нова медицина робить це швидко. Не має з собі дурману — безпечна для молодих і старих; не чинить небезпеки серцю. Називається цей лік BARUVACOL і ви можете спробувати його на отсій ретельній пропозиції: витніть отсе оголошення і завішть його почтою враз з вашим назвищем і адресою до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City. (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Вплатіть почтареві $1.85 і кількa центів за доручення (C.O.D.) коли він принесе вам Барувакол. Уживайте його дві доби (48 годин). Як не почуєте полекші, то незужитий лік звернїть, а ми вам віддамо ваших $1.85. Пощо терпіти ще один день? Години: 10 до 4.
(Svoboda)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 18-го грудня 1937 р., в Джерзі Сіті, Н. Дж., в домі під ч. 83 вул. Гренд.

(6)

Якби ця молодь росла в краю, де уряд заборонює критикувати себе, то ще можнаб зрозуміти таку чутливість; але чим пояснити її в молоді, що виросла в краю, в котрому признається кожній людині право критикувати всякого публичного діяча, навіть голову держави, де це право прокожного дня практикується, де немов ціла публична атмосфера пересякла наскрізь критичним відношенням до всього, що робиться?

Як бачите, я виразно підкреслюю середовище, серед якого росло друге поколіня української іміграції, і виразно признаюся, що жду від людей, що покінчили американські школи й мають досвід з американськими установами, дещо більше, ніж жду від людей, які таких досвідів не мають. Деколи з уст молоді можна почути виправдання, що від них, як від молодих, забагато ждуть. Тому я ставлю питання: Які вимоги будуть ставити будучі покоління нинішній молоді? Чи такі, які я ставлю, чи такі невибагливі вимоги, які підсувають деякі речники цеї молоді?

Колиб мені прийшло робити підсумки всього, досі сказаного, то вийшов би образ не зовсім підхлібний для другої генерації української іміграції. Особливо, коли порівняти друге поколіня української іміграції з першим поколінням, котре я мав нагоду обсервувати майже чверть столітія, то я мушу прийти до висновку, що вступлення другого поколіня української іміграції в публичне життя іміграції зазначилося покищо пониженням суспільного життя, пониженням інтелектуального рівня, пониженням професійним і пониженням товариським. Маю глибоке підозріння, що нокищо нове поколіня означало не поступ, а відступ. Нинішне життя серед української іміграції в Америці стоїть на нижчому рівні, ніж воно стояло перед світовою війною або підчас війни. Можливо, що це помилка людини, що збирається вмирати і що хотілаб вірити, що світ стає гіршим. Тому я був би радий, якби мені доказали, що я помиляюся.

Між першим поколінням української іміграції і другим є одначе та різниця (на користь другого, молодого поколіня), що тоді, коли старе поколіня української іміграції назагал зійде до гробу таким, яким воно тепер є, то молоде поколіня має ще надію, що при добрій волі й, деяким зусиллі воно стане, і то дуже скоро, іншим, ніж воно є нині. Друге поколіня української іміграції має на своїм боці перевагу через свій молодечий вік. Воно ще має час себе пізнати й над собою попрацювати.

Щоб до цеї праці взятися, воно не може дивитися на критику як на акт обвинувачення. Розумній частині старшого поколіня, навіть, як воно говорить щось таке, що виглядає на обвинувачення молоді, не є нїщо таким далеким, як власне бажання обвинувачувати когонебудь або когонебудь іншого оправдувати. Раціональним суспільним діячам треба позбутися цього бажання, а замість цього треба навчитися розглядати розумово явища, які нам не подобаються, з тою ціллю, щоби пізнати їх причини, а потім їх усунути.

Між проявами, наміченими серед другого поколіня української іміграції, знайдеться багато таких, які стрічається серед другого поколіня інших імігрантських груп. Очевидно, це нас не повинно виправдувати та заколисувати до неробства, як не повинно хорого на сухоти успокоювати до неробства те, що хтось інший теж на сухоти хоріє. Шукають причин і зарад на ріжні невідрадні явища серед своєї молоді американці й ріжні імігрантські групи, шукаймо й ми, а притому пригляньмося до них та вчімся від них, де можна.

Коли кому з молодого покоління могло здаватися, що воно має більше клопотів, ніж зможе їм подолати, то хай воно пригадає собі, які то прерізні клопоти мало старе поколіня по приході до Америки. А проте це поколіня, без підготови, без освіти, навчилося досить удало жити серед зовсім нових обставин. Не можна припустити, щоб діти такого твердого народу не дали собі ради з іншими труднощами, тим більше, що це молоде поколіня має оруддя, якого старе майже не мало: загально вищу освіту. Вжийте її!

RADIO.

В СУБОТУ, в годині 4-тій пополудні зо стації WBNX 1350 Kc на Радіо-Програмі Сурми, будуть співати Ярослава і Наталка Шимановські з Філядельфії, знані з американської сцени і радія як „Шай Систерс". Вони відспівають українські і англійські пісні.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА В НЮ ЙОРКУ

буде посвячувати

В НЕДІЛЮ, 15. ТРАВНЯ 1938.
МОЛИТВЕННИЙ ДІМ

Зібрання відбудеться в першій годині пополудні на старім місци, 206 Іст 11. вулиця. Відтам походом перейдуть до свого дому, 7-ма вулиця ріг 3-тої Евеню.

На це торжество просимо сердечно всіх інтересуючихся ділом Божим. 111

Невдячне звіря.

Якийсь старий добродій з важким трудом утік перед розюшеним биком і виліз на дерево. Ще задиханий, ломить він руки над биком:

„Ах, ти невдячна звірино! Чи то така подяка за те, що я ціле життя був вегетеріянцем?"

—o—

Не відповідає.

— Що? Підвишку? З якої речі?

— Женюся, пане шефе.

— Жаріийте, пане! Я не відповідаю матеріяльно за нещасливі випадки поза моїм бюром.

КРОПЛІ Й ВОДА ДО ОЧЕЙ
WITOLD

патентовані в Департ. Здоровля. Хто має слабі або болючі очі, най спішиться по кроплі Вітольда до очей. Жадайте в аптиці, а як ваш аптикар не має на складі, не дайте собі змовити щось іншого. Гарантуємо зворот грошей. Ціна $1.25 з пересилкою.

WITOLD PATENT MEDICINE,
663 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.
Виробляємо теж лік від задухи і ревматизму.

ПАНІ І ПАННОЧКИ!

Найновіші готові СУКНІ, КОСТЮМИ І ВЕСНЯНІ ПЛАЩІ дістанете в українськім складі:

MARIANNE DRESS SHOP
М. ШКОДИНСЬКА, власниця
339 EAST 14th STREET, NEW YORK
між 2-гою і 1-шою Ев.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР. НАЙНИЖЧІ ЦІНИ.

Шлюбні і бальові сукні виконується на замовлення.

Відкрито в неділю цілий день.

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болючі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ПОТРІБНО КОНТРАКТОРА до будови фабрики й дому на Нові Україні, Савт Плейнфілд, Ню Джерсі. Також контрактора до проведення водопроводів з Ню Маркет до Нової України, віддаль 2 милі. Голоситеся: WESER BRO., Inc., New Market, N. J. Або телефоном: Dunellen 2-8538.

Д-Р М. МІЛОВИЧ Старокраєвий лікар.
1422 W. GIRARD AVENUE
PHILADELPHIA, PA.

● ЛІКУЄ внутрішні недуги (це є: недуги серця, легенів, жолудка, кишок, печінки, нирок, крови, жил, нервів ревматизм, цукрову хоробу і інші) й полові недуги.

УРЯДОВІ ГОДИНИ: в понеділок, середу, четвер і суботу 10—2:30; вівторок і пятницю 3—8:30.

Telephone: STEvenson 2014

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. ОМЕЛЯН ГАРАСИМ
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
853 N. 5th St. Phila, Pa.
● ОФІСОВІ ГОДИНИ:
9-11 рано, 2-4 пополудні
6-8:30 вечером. В неділю за попереднім умовленням.
Телефон: LOM. 7981.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА. Сонник з нумерами 40 ¢. Чесного горою, дуже інтересна повість, 20 ¢. Тарасів історія про молодця, котрий виріс серед мали, 25 ¢. Дівчина, з котрою не повинно женитися, лише для дорослих хлопців і дівчат, в українській мові; коли не одержите цеї книжки у вашій книгарні, ордеруйте вирост від нас. Ціна $1. Пришліть на рахунок 10 ¢ марками, а решту заплатите, коли одержите книжку. S. KULYNYCH, 416 E. 9th St., New York City.

Д-Р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-Р С. ЧЕРНОВ Европейський спеціяліст.
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
● Проміні X & флюроскоп $2.00

КАРЛО ЗЕЛІНСЬКИЙ, власник
Karl Orthopaedic & Surgical Appliance Corp.
348 First Avenue, New York City.
Tel.: STuyvesant 9-4215

Спеціяліст у виробі приборів ортопедичних і хірургічних: Trusses, abdominal supporters, elastic stockings, surgical corsets, orthopaedic braces, crutches, arch-supporters, etc.

Мешкання: 1415-04 Arlington Terrace, Jamaica, L. I.—Tel.: REpublic 9-2243-J

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі програми і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші шесажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх краів ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах. Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

ПРИЯТЕЛІ

Ми переконалися, що як тільки хтось має з нами до діла, зараз стається одним з наших багатьох приятелів.

Це діється тому, що ми обслугуємо людей уже довгі роки і завсіди стараємося, щоби зєднати собі якнайбільше приятелів серед усіх тих, котрим ми даємо услугу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ

Недуги крови, шкіри, нервів, загальну слабість і нервове вичерпання, катар і хронічні болячки, недуги шлунка і кишок, гемороїди і інші віддюдові забурення, що спричинюють біль та недоводи, забурення печінки й сечевого міхура. Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок лікується з добрим і скорим успіхом. Як маєте якінебудь недомагання, котрих не розумієте, порадьтеся з довірям мене, а я вам вияснію.

Проміні X (екс), екзамінація крови й сечі.

Умірковані ціни.
ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. L. ZINS
110 East 16 St. N. Y.
(між 4-тою Ев. і Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9. рано до 8. ввечір.
В неділі: від 9. рано до 3. сполудня.

Шукають людей до праці

ПОШУКУЮ СТАРШОЇ ЖІНКИ до догляду двох хлопців, у віці: 6 і 7 літ. Оба ходять до школи. Прошу зголошуватися на адресу:
08,10,12
Mr. THEODOR STEFURA,
138 Morris Street, Jersey City, N. J.

ТРЕБА РОБІТНИКІВ кількох робітників до обрібки дерева й їх помічників. Можемо взяти теж нефахових робітників до будівляної праці. Зголошуватися до Mr. WILLIS, 528 W. 43rd Street, New York, N. Y. 108-11

БЕЗДІТНИЙ ВДОВЕЦЬ, літ 44, пошукує спільниці до купівлі фарми або бизнесу. Має свою фарму. 30—40 літ, дівчина або вдова з 1 або 2-ма дітьми, дбайлива й працьовита. Голоситися до: 111
S. PECHENIUK,
4632 Turner Pl., Detroit, Mich.

ФАРМИ

ФАРМИ НЕЗВИЧАЙНО ДЕШЕВО!

65-АКРОВА МОЛОЧАРСЬКА ФАРМА, близько Довер, Н. ДЖ., при бруковній дорозі. Добрі будинки, трактор, машинерія, 16 дійних коров, 2 коней, 2 коні, безроги, кури, добрий приход з молока. Ціна $6,500.

32-АКРОВА ФАРМА для годівлі курей і загальної господарки, близько Флемінгтон, Н. Дж., добрі будинки, машинерія, добра земля, великий потік, 5 дійних коров, 2 коні, 400 несучих курок, 500 курят, безроги. Власник їде до краю, тому продасть тано за $4,750.

ГАЗОЛІНОВА СТАЦІЯ, ленч-рум, 2 акри, при людним стейтовім шляху, знаменні будинки. Ціна $3,500.

Маємо далі на продаж по дешевих цінах багато фарм, малих і великих, газолінові стації, тощо. Голоситься до: 109,11

REAL ESTATE OFFICE,
115 St. Mark's Pl., New York, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Враз потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ПРИ ВЕСІЛЛЯХ
ПРИ ПОХОРОНАХ
ПРИ ВСЯКИХ СПЕЦІЯЛЬНИХ НАГОДАХ
— зайдіть до свого
HOLLYWOOD FLORIST
127 E. 7th St., New York City
(bet. Ave. A & 1st Ave.)
Tel.: Dry Dock 4-8949

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Уидертейкер
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as $150.
Telephone Orchard 4-2568

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (154)

Здалека Бравн і Тарзан почули якісь людські голоси. Не звертаючи уваги на небезпеку, що виглядала з кожної нори, вони гнались вперед. Вухо Тарзана було виправлене і він здалека міг пізнати людський голос, а також, чи це був голос зденервований, радісний, гнівний, чи який. У цьому голосі, що доходив до їх вух, він відріжняв велике зденервування.

Ще по кількох хвилинах вони оба прибули до великої кімнати, в якій напереді був Кавандаванда, а перед ним сотні кавуру. Коло Кавандаванди стояв гурт дівчат, а серед них Джейн і Анета. Всі ті дівчата були призначені на кровну жертву для кавуру. Кавандаванда мовчав, але видно було по його очах, що він дуже задуманий.

Нагло один з кавуру вільною рукою розіпхав чорних сторожів і пробрався наперед. На його шиї був шнурок коралів з дівочих зубів. Це було ознакою, що він чимало дівчат зловив для їх кровожадних цілей. Це додавало йому серед кавуру поваги. Виступивши наперед, він вказав драматично пальцем на особу Джейн і закричав з цілої сили:

„Наші клопоти розпочалися від хвилі, як ми приведи до нашої оселі цю білу жінку. Вона чарівниця. Наперед вона спровадила на нас летунів, а потім чорних, а потім, коли ми летунів убили, вона ожила і вони спустилися на нас мов чорні духи. Хто знає де вони? Вони може серед нас, шукають пімсти. Вбий чарівницю, а всі небезпеки віддтеть".